

פתח דבר

האיר פני המזרח

בשבח ובהודיה להשי"ת על כל טובו וחסדו, אנו מגישים לציבור הרחב את הספר "האיר פני המזרח" ובו מסכת הקשרים המופלאה שנוצרה בין הוד כ"ק אדמו"ר הגה"ק רבי מנחם מענדל מליובאוויטש, לבין הגה"ק רבי ישראל אבוחצירא סידנא "בבא סאלי" ובנו ממשיך דרכו הגה"ק רבי מאיר אבוחצירא ה"בבא מאיר", וכן עם גדולי רבני המזרח. קשרים אלו החלו להתהוות מיד עם עלותו של כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש לכס נשיאות חב"ד בשנת תש"י, כאשר מיד עם פטירת חותנו הנשיא השישי לבית חב"ד כ"ק אדמו"ר רבי יוסף יצחק מליובאוויטש, החל הנשיא השביעי הרבי מליובאוויטש לשגר את שלוחיו בקודש למרוקו, תונים ועוד, במטרה ברורה להציל את רבבות יהודי מרוקו והמזרח, מציפורני השמד הרוחני שהתבטא בהקמת רשתות חינוך הזרות לרוח היהדות, וכ"ק אדמו"ר מליובאוויטש פעל בעוז ובתעצומות ובמסירות נפש שלא ידעה גבולות להחזרת עטרה ליושנה, על ידי הקמת מאות מוסדות חינוך לבנים ולבנות, הכשרת אלפי מחנכים, רבנים ומשרתים בקודש בעשרות רבות של ערים וכפרים במרוקו וסביבותיה.

מסכת הקשרים בין הסבא קדישא רבי ישראל אבוחצירא ובנו הגה"ק רבי מאיר אבוחצירא עם הרבי מליובאוויטש היו קשרי הערצה מופלאים ובעיקר שמיימיים. צדיקי בית אבוחצירא ראו עין בעין את פעולותיו ועבודתו בקודש של הרבי מליובאוויטש, והיו שותפים פעילים במהפכה האדירה שחולל הרבי מליובאוויטש בארצות המזרח, ובעיקר בהחדרת אור החסידות ופנימיות התורה בקרב רבבות בני עדות המזרח.

הם הכירוהו תחילה

הקשר הרוחני שהחל בדור הראשון של החסידות בין ה"אור החיים" הקדוש והבעל שם טוב, חזר על עצמו ב'דור השביעי' של חסידות חב"ד תחת שרביטו ומנהיגותו של אור העולם רבי מנחם מענדל שניאורסון הידוע בעולם היהודי בכינוי הרבי מליובאוויטש. עשרה ימים בלבד לאחר הסתלקות חותנו האדמו"ר הריי"צ, נתן הרבי מליובאוויטש את פקודת השליחות הראשונה, בהקמת מוסדות חב"ד בכל רחבי מרוקו, כדי להביא את הקשר שהחל בדור הראשון של החסידות שהתבטא יותר כדבר ערטילאי, לקשר מעשי וממשי ובכך לאחד את הקצוות בקשר בל יינתק של יהדות מרוקו והמזרח עם תנועת החסידות. מה שהיה עד אז נחלתם של מעטים מבני יהדות מרוקו, בעוצמת מנהיגותו הנחיל זאת הרבי מליובאוויטש למאות אלפים מבני יהדות המזרח הקשורים בעבותות אהבה לפנימיות התורה והחסידות.

לא בכדי, הגה"ק רבי ישראל אבוחצירא התכונן בחרדת קודש ובסילודין בשנה שעלה כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש לכס נשיאות חב"ד בשנת תשי"א, לנסוע ולהתיישב בצילו הקדוש ביבשת אמריקה, ורק מכתבו המופלא והנדיר חסר התקדים של הרבי מליובאוויטש אליו שעליו להתגורר בארץ הקודש ולהיות אב ומורה דרך לאחינו הספרדים כדי להלחם עם הסטרא אחרא על ידי "אוצרות וסגולות אבותיו שנמסרו לו", גנזו את התוכנית של ה'בבא סאלי' לנסוע לאמריקה.

כאשר התחברו הקשרים והתמזגו יחד כחוט השני בעשרות שנות פעילותם של שלוחי הרבי מליובאוויטש בארצות המזרח, וחזקו את הקשר מקדמת דנא לספר הזוהר ולפנימיות התורה, הביא הדבר את השלימות בחיבור הרוחני שהחל לפני יותר מ-300 שנה בין העיירה מעז'בוז שבאוקראינה שם התגורר מייסד תורת החסידות אור שבעת הימים הבעל שם טוב, לבין ירושלים שם התגורר מרן ה'אור החיים' הקדוש שהיה יליד מרוקו.

ההיסטוריה החסידית ויהדות המזרח

בספר "האיר פני המזרח" נכנסים אנו יחד למנהרת הזמן של ההיסטוריה החסידית ויהדות המזרח, ובעיקר דרך הקשרים שהתהוו בין מנהיג ישראל רוח אפינו משיח ה' קדש הקדשים ראש בני ישראל כ"ק מרן הרבי מליובאוויטש לבין הסבא קדישא מרן הגה"ק רבי ישראל אבוחצירא סידנא בבא סאלי ובנו ממשיכו הגה"ק מרן רבי מאיר אבוחצירא וגדולי חכמי המזרח.

בספר האיר פני המזרח, הקורא צועד בנתיבים מרתקים ומופלאים, מתולדות חייהם של ה'בבא סאלי' וה'בבא מאיר', ולאחר מכן מתוודע לפעולותיהם בקודש במרוקו ובארץ ישראל, ולמופתים ולסיפורים שמאחורי הקלעים, מסכת הקשרים שהסתעפו, המאבקים ומבצעי הקודש שניהל הרבי מליובאוויטש ביד רמה על מנת להשיב לב אבות על בנים, כאשר הצדיקים הקדושים ה'בבא סאלי' וה'בבא מאיר', היו חלק בלתי נפרד מהמהפכה להחדרת אור היהדות והחסידות בקרב מאות אלפי בני עדות המזרח, ובהצלחת מאבקיו ומבצעיו של הרבי מליובאוויטש ומאבקיו בקודש לביצור עם ישראל תורת ישראל וארץ ישראל, עד ביאת המשיח במהרה בימינו אמן!

ידוע פתגם החסידים מדורות קודמים שאם הבעל שם טוב הקדוש והאור החיים הקדוש היו נפגשים יחדיו, היו שניהם מביאים את הגאולה השלימה. בדור האחרון זכינו ש"המפגשים הרוחניים" שהתקיימו בין הרבי מליובאוויטש וה'בבא סאלי', שהחלו עם הקשרים בין הבבא סאלי ושלוחי הרבי במרוקו, מסכת ההתכתבויות והשליחויות ההדדיות ביניהם, וכפי שהתבטא מרן ה'בבא סאלי' מספר רב של פעמים, שהוא נפגש עם הרבי מליובאוויטש מידי יום [למרות שמעולם לא נפגשו פנים אל פנים] אין ספק שהחיבור שהחל לפני כמעט 74 שנה בין הרבי מליובאוויטש ל'בבא סאלי' ובנו ה'בבא מאיר', ודרכם החיבור של תורת החסידות עם יהדות המזרח, הביא שלב חדש בדרך אל הגאולה השלימה וביאת המשיח. וכידוע עד כמה צדיקי עולם אלו ייחלו וציפו לביאת המשיח והגאולה בחדש וברחמים דרך תורת החסידות, וכהבטחתו ונבואתו של הרבי מליובאוויטש אשר הנה זה משיח בא.

דרך חיים למאות אלפים

אנו רוצים להודות לרבים וטובים שנטלו חלק בהוצאת הספר, אם בעצה או במעש, בעשרות עדויות מכלי ראשון או בהנגשה למסמכים. וכאן המקום להודות לרבים מבני משפחת אבוהצירא, לספריית חב"ד ליובאוויטש בניו יורק ולספרן הרה"ח ר' שלום דובער לויך, לסופר החסידי הרב שניאור ברגר עורך הספר תולדות חב"ד מרוקו, וכן למשפחת מוטוסוב היקרה, כמובן נעזרנו בסדרת הספרים המופלאה 'גאוני משפחת אבוהצירא', ותודתנו נתונה למחבר, סדרת הספרים 'שמן ששון מחבריד', ועשרות עדויות מכלי ראשון. תודה מיוחדת לחברי מכון באהלי צדיקים שהקדישו את מירב מרצם למען צאת הספר לאור. ברצוני להודות לרעייתי היקרה שתחי' שסייעה לי רבות על מנת שנוכל להביא את הספר לבית הדפוס, ויהא הספר לע"נ אביה, הרה"ח הרב אברהם אבא ע"ה ברוך שנלב"ע בחודש שבט תשפ"ג. וכן ברצוני להודות לילדי התמימים מנחם מענדל שיחי' וישראל שיחי' ובפרט לבני הת' 'יצחק שלמה שיחי' שהיה לעזר רב ולאחיסמך בריכוז החומר ובהנגשתו.

וכאן המקום להודות לרבנית מרת דבורה רפאלוב שתחי' על תרומתה הנדיבה להדפסת הספר האיר פני המזרח, לע"נ בעלה הרב נתן בן משה וציפורת ז"ל ולע"נ אביה המקובל רבי יוסף שמואלי ז"ל שנפטר בה' תשרי תשכ"ד ונטמן בחולון. כידוע שבאחד האזכרות שלח הבבא סאלי את אחד מילדיו לאזכרה כדי להגיד קדיש על רבי יוסף שמואלי.

הספר האיר פני המזרח מטרתו לא רק להתוודע לאותם קשרים מופלאים ומדהימים בין משפחת צדיקי בית אבוהצירא ובין הרבי מליובאוויטש, אלא הוא דרך חיים למאות אלפים לצעוד באותם נתיבים מופלאים של צדיקי בית אבוהצירא בהחדרת אור החסידות ופנימיות התורה ובהחזרת עטרה ליושנה, ולממש את דברי המשיח לבעל שם טוב הקדוש בעלית הנשמה הידועה בשנת תק"ז "אמתי קאתי מר לכשיפוצו מעיינותיך חוצה".

הרב שבת ויינטראוב

מכון באהלי צדיקים

חודש שבט תשפ"ד

ארבעים שנה להסתלקות ה'בבא סאלי'

תוכן עניינים

פרק א'

ישראל אשר כך אתפאד 21

תולדות הסבא קדישא ה"בבא סאלי" זי"ע

במעלליו יתנכר נער • בחרותו וכראש ישיבה • הנהגותיו בדרכי החסידות • הטבילה במקוה • קשריו עם צדיקי החסידות

התקשרות לבעש"ט ותלמידיו

הילולת רבי מנחם מנדל מוויטעבסק במסירות נפש • הנהגת יהדות מרוקו והקהילה בארפור • המהפכה היהודית במרוקו • ביקוריו בארץ ישראל • הביקור השלישי • תפנית דרמטית בשנת תשי"ב • מעורר את רשת אהלי יוסף יצחק בארץ ישראל • רכש בגד מיוחד למשיח! • המשיח קרוב, קרוב מאד • אשכבתיה דרבי • "מפורסם בתורתו וידאתו ומצודתו פרוסה"

פרק ב'

אוצרות המלוכה נמסרו לו 47

הבבא סאלי רוצה לעבוד ליבשת אמריקה • "תפקיד מיוחד על אדמת הקודש" • מברכו באריכות ימים בזכות מסירות נפשו • התכתבות במשך כשנה על תפקידו של ה'בבא סאלי' • המכתב השני: מצד דיבוי הנסיונות זקוקים להנהגת ה'בבא סאלי' • אוצרות המלכים נמסרו לו מאבותיו הקדושים • חובת השעה לכבוש ביד חזקה את הדור הצעיר • בכבוד הוקרה והערצה • הרבי משגר שליחים ל'בבא סאלי' • משלחת הרבי נפגשת עם ה'בבא סאלי בלוד • אינני מהרהר אחר דברי הרבי • המכתב השלישי: זכות קדושה להקדיש כוחותיו למען הכלל ולא לישוב בדר • "נפשי בשאלתי לגור על ירך בקרבת מקום"

פרק ג'

בקודש חזיתך 63

עדויות על מעשיו הכבירים ונפלאותיו של הגה"ק רבי ישראל אבוחצירא מפי

חסידים ואנשי מעשה

ההיכרות הראשונה עם הבבא סאלי • הקשר עם הרבי מלעלוב • קשר טמיד ונעלם עם הרבי מליובאוויטש • מופתים מתגלגלים • חג הגאולה היה אצלו יום הכי שמוח • שמוח מאוד שלקח חתן חסיד חב"ד • צם משבת לשבת • שותף לכל מאבקיו והודאותיו של האדמו"ר מליובאוויטש • התפילה התקבלה • הבבא סאלי גילה סוד כמזם • הקרבה לרבי מאיר אבוחצירא • התייסר שדברו עליו שיוודע ללמוד • רצה לעשות איתי לבד סעודה • אני רוצה להיות שותף איתך • היה מכונס בתוך עצמו ואומר רחום וחנון • כשהזכרנו את הרבי קם ממיטתו והתחיל לברך • הערצתו של הבבא סאלי לרבי מליובאוויטש הייתה כמו הערצתו לבעל שם טוב הקדוש • כשהזכרתי את הרבי מליובאוויטש היה קם מלוא קומתו • ישבו עשרים דקות ולא דיברו •

למה לא מפרסמים? • אני נפגש עימו כל לילה • החברותא של הבבא סאלי ב-4 לפנות בוקר
• הבקשה של הבבא סאלי • ביקש ספר קבלה ולמד כל הלילה • גופו נותר שלם

וישראל אהב את יוסף

הקשר בין משפחת דייטש ל'בבא סאלי' • ולו יקחת עמים • ציוה לבקש עבורו ברכה מהרבי
מליובאוויטש • הרבי שולח 'בקבוק משקה' לבבא סאלי • למסור ד"ש לרבי, אני מתכתב עימו
בדברים אישיים • זה המצווה שלי • הרבי מליובאוויטש התיעץ עם הבבא סאלי היכן לפתוח
מוסדות • אם אבוא לירושלים אבוא לבקר אצלך • הבבא סאלי ציין את יארצייט רבי צבי בן
הבעש"ט • למה הרבי מליובאוויטש לא עלה לארץ ישראל? • רוקד עם ספר המאמדים תער"ב
• הבבא סאלי מאשר את הסיפור • אנחנו נפגשים • היה חרד לכל הוראה של הרבי זחתם מיד
• סימן לתלמידים להקשיב בשיעור חסידות • הלך מספר פעמים ביום למקוה • הבבא סאלי
קם ממיטתו לברך את הבחורים שנסעו בשליחות הרבי

פרק ד'

הלכה כמותו 109

ה'בבא סאלי' פועל יד ביד עם מאבקיו ופעולותיו בקודש של הרבי מליובאוויטש

תיקון חוק מיהו יהודי

הרבי חושף: גיורי וינה בית חרושת להכנסת גויים לעם היהודי • הבבא סאלי כותב מברק לשרי
המפד"ל • הבבא סאלי נעמד: האדמו"ר רבי מנחם? ולו יקחת עמים • תומך בדעת הרבי לא
להצטרף לקואליציה ללא תיקון חוק מיהו יהודי • שליח ה'בבא סאלי' בכנסת • הבבא סאלי
משגר מברק לעצרת הענק בבנייני האומה

שלימות הארץ והסכנה במסירת שטחים

הסכמי קעמפ דייוד • הבבא סאלי ובנו הבבא מאיר בקריאת קודש נגד מסירת שטחים •
מצטרף לבקשת הרבי להכרזה על יום תענית

נרות שבת קודש

להדליק נר בברכה - גם בנות ישראל • גם בנות צריכות לברך על נרות שבת קודש • הנשר
הגדול בשמים

מבצע תפילין

ה'בבא סאלי' מצטרף לקריאתו של הרבי למבצע תפילין

ספר תורה של ילדי ישראל • ספר תורה הכללי

מדין הבבא סאלי כותב ספר תורה כללי • הרבי מליובאוויטש משגר 2 מכתבים במקביל •
"זכותו של הבבא סאלי ומדין הרבי מליובאוויטש יעמוד לנו" • הבבא סאלי מקבל את פעילי
תהליכת ל"ג בעומר לברכה

טהרת המשפחה

טהרת המשפחה ונגד תכנון משפחה • "הזן ומפרנס" ידאג לעוד ילד • היפך הטבע וגורם להפרעות
• הרבי פנה והפציר: לא להתחשב בתרבות הסביבה • מצטרף לקריאתו של ראש גולת אריאל

כבוד החסידות ותלמידי הבעש"ט
מחאה נמרצת נגד מחללי שם הבעש"ט הקדוש

פרק ה'

הצעיד באלפי ישראל 157

סיפורים מחתן הבבא סאלי הרה"ח רבי ישר אדרעי

השידוך החסידי + "הבבא-סאלי בוחן את כף ידי" + הבבא סאלי נמצא בעולמות אחרים + מכתב מבא מוחו של הרבי לבבא סאלי + הצדיק מחפש אותי בדחיפות... + עבודת ה' של מלאך + דוח הקודש פיעמה בקרבו + חייבים ללכת למקווה מידי יום + דיבר בחרפות נגד מי שנוגע בזקן + עבודת ה' בדרכו של הבעל שם טוב + מוסדות בית ישראל על שם הצדיק + הקשר של הבבא סאלי עם הרבי + תמסור לדבי שאני דורש בשלומי + מחלק לכולם מהעוגה שהרבי שלח + זה מתאים לו + כיצד הגיב על השאלה מתי יבוא הרבי לארץ הקודש? + מי אני ומה אני שהאדמו"ר שולח לי מכתב + הביקור ההיסטורי בכפר חב"ד + נסעה עם אימה פעמיים לדבי מליובאוויטש + "אחי רבי מאיר הגיע אלי"

פרק ו'

והדרת פני זקן 179

שמירת הזקן וגידולו לאור תורת הבבא סאלי

השומר את זקנו – כאילו שומר הברית ואפילו לנגוע בו במספרים אסור + מתחילה לא ה' לו זקן והתפלל ובכה שישגדל זקנו + רבנים שגילו את זקנם – ה' מטיל ספק בגדלותם בתורה + גידול הזקן – ושלום בית + שיטת ה"בבא סאלי" בסדיקת שער הזקן + קיפול שערות הזקן – תגדל זקן – תוליד ילדים + גילוח זקן + כל אלו הן טענות היצר + היאך ייתכן שאדם ירא ה' יגלח זקנו + מי שמגלח הזקן אין עליו צלם אלוקים

פרק ז'

ניסים ונפלאות על ימין ועל שמאל 189

ניסים ונפלאות של הרבי מליובאוויטש והבבא סאלי

"במשפחת אבוחצירא למודים בניסים ונפלאות" + הרבי מליובאוויטש כתב לך מכתב ואתה חושב שזה צחוק? + שמו מאיר בשמיים + הלא יש לכם את ה'בבא סאלי'? + השנה יגדל לך זקן + "אתה יודע שהוא הגדול מכולם" + מאיר צדיק להישאר באמדיקה ליד הרבי מליובאוויטש + הרבי מליובאוויטש העביר את הגזירה למדינה סמוכה

פרק ח'

מאיר עיני ישראל 201

תולדות הגאון הקדוש ה'בבא מאיר' זי"ע

בוצין בוצין מקטפיה ידיע + הנהגת הקהילה והקשר ההדוק עם חב"ד + משגר את תמונת ה'אביר יעקב' לרבי מליובאוויטש + התייחסות נדירה להולדת בנו רבי דוד אבוחצירא + עבד רבות

לביסוס מוסדות אהלי יוסף יצחק + אספו מאות ילדים לבית הכנסת של רבי מאיר אבוחצירא + "מקבל הנני פרישות שלום מרבי מיכאל ליפסקר" + כבקשת כבוד תורתו הזכרתי את שמו על ציון צדיק נשיאנו + הרבי מודה לרבי מאיר אבוחצירא על שיוגור ספרים אליו + "שרף מלאך אחד איש אלוקים מופת הדור והדרו עמוד ההודאה ושר התורה" + "שזכינו לדיחו דברות קודשו מלהבות אש דברי אלקים חיים" + ה'בבא מאיר' בהתוועדות ח"י אלול + הייתי בקשר עם הרבי ורבי מאיר אבוחצירא + דרישת שלום מהרבי לרבי מאיר אבוחצירא + "השגות רמות ונשגבות דרך הבעל שם טוב ותלמידיו" + עלייתו לארץ הקודש + להציל נפשות ולרשום לבתי ספר חב"ד + שותף למבצעי הקודש של הרבי + לקיים מצוות הדלקת נרות שבת כפי קריאת רבינו הקדוש + הסכמה נדידה לספר הדרת פנים זקן + נגד מסירת שטחים לאויבים

התקשרות נצחית לרבי מליובאוויטש

ה'בבא מאיר' נכנס אל ספר החסידים + התקשרות ידידותית מחוץ לארץ + קשר מיוחד עם גדולי החסידות + יברך כבודו זה היום שלכם! + אשכבתיה דרבי + בזכות הרבי ניצלה יהדות מרוקו + מכתב תנחומים מיוחד מהרבי מליובאוויטש

פרק ט'

בארץ לא זרועה 233

השליח במרוקו וחתנו של הבבא מאיר

השליחות המפתיעה + הנסיעה לרבי נעצרת ברגע האחרון + מארפוד תצא תורה + הרבי דורש בתיבת דו"ח מפורט + להשתדך עם בת המרא דאתרא + הרבי שולח הגדה של פסח ל'בבא מאיר' + הבבא סאלי נואם בהתוועדות חג הגאולה + התאריך בהזמנת החתונה נותר פתוח + "כל מה שעשיתי רק לכבוד קדושת האדמו"ר שליט"א" + התגורר 7 חודשים בשיכון חב"ד בלוד + הבבא סאלי בבייתו בקזבלנקה + ה'בבא סאלי' מזהיר על בדיקת סכיני השחיטה + הפעילות במדקש + כתב התקשרות לרבי במדקש + אחראי על חינוכם של משפחת אבוחצירא + לא שכחתי ולא אשכח את העבודה הקדושה במרוקו + "תכתוב על משפחת אבוחצירא העולם זקוק לזה" + ה'בבא מאיר' הציל את חייו + שלוחי הרבי הפכו את יהדות מרוקו

פרק י'

זרעו בחיים 255

משפחת אבוחצירא והקשר עם הרבי מליובאוויטש במרוקו ובארץ הקודש

משפחת אבוחצירא במוסדות חב"ד במרוקו + הבבא אלעזר בשיבת חב"ד בקזבלנקה + הרבי שלח סכין שחיטה מיוחד ל'בבא מאיר' + "לאחוז באותה הדרך הקדושה והסלולה לרבים מאבותינו" + הבבא סאלי מבקש לשמור על בנו ולא לנהוג בו כבוד בשל ייחוסו + רשימות בני הבבא מאיר במוסדות חב"ד + בעצת ה'בבא סאלי' נפתחו מוסדות חב"ד בכל רחבי מרוקו וטונס + הרבי על לידת רבי דוד אבוחצירא: הבשורה הטובה העולה על כולנה + פניה לרבי לפתוח מרכז חב"ד בנהדיה + המכתב של רבי דוד והתשובה של הרבי + בגלל שהרבי אמר המופתים מתגלגלים + קנאות מתוך אהבת ישראל + לחיות את ראש השנה לחסידות כל השנה + ה'בבא מאיר': הרבי מליובאוויטש גם קובע את העתיד + ספר התניא מטהר את העולם ויש

בו הכל • מחאה נגד הפגיעה במפיצי תורת החסידות • מכתב מיוחד לחתנו של ה'בבא סאלי':
למלא את השליחות מתוך שמחה • "עליך לספר לבתך מה שהרב אבוחצירא פעל"

פרק י"א

השפעת החסידות על יהדות המזרח 275

מחברים את יהדות המזרח לדרך הבעל שם טוב

ה'בבא סאלי' ובנו ה'בבא מאיר' מחברים את יהדות המזרח לדרך הבעל שם טוב וחסידות
חב"ד • החייאת הקשר בין יהדות המזרח והחסידות • לעשות את מרוקו בית קיבול לתורת
הבעל שם טוב ותלמידיו • ה'בבא סאלי' ובנו ה'בבא מאיר' מחדירים את החסידות • הבבא
סאלי ביקש שאומד 'תניא' בעל פה • אחד הספרים המרתקים באמתחת אבי היה התניא • נוצרו
קשרים רוחניים מרתקים • ומעבודתם הקדושה של הבעל שם טוב ותלמידיו ילמד • ספר התניא
מתורגם לערבית • "מי שלא לומד את התניא לא ידע לעבוד את הבורא" • "ספר התניא עושה
רושם גדול כל העם לומדים בו בחשק נפלא" • התניא בערבית מהווה בידור כללי באומות
העולם • על ידי פרסום התניא בערבית שוברים את קליפת ישמעאל • בזכות התרגום של הרב
בוסקילה הגאולה תגיע מהר יותר • המפגש הנוסף יחד עם הרב משאש • הבחורים במרוקו
חוזרים חסידות בבתי הכנסת • מחאה על פגיעה במרביצי תורת החסידות • החברותא של
ה'בבא סאלי' בחודש אלול ללימוד חסידות • ספר התניא ששלח הרבי למרוקו הביא לישועות
• התשובה של הרבי היא רוח הקודש גלויה • הבן קרוי על שם האדמו"ר הרי"צ מליובאוויטש
• הדפסת התניא בחצר בית הבבא סאלי • הרבנית אבוחצירא נוסעת לרבי מליובאוויטש • ספר
התניא מטהר את העולם ויש בו הכל • מנחיל ספר התניא להמונים • הרבי מליובאוויטש הוא
שלימות הכל • אצלנו הספרדים לומדים נסתר דתורה

פרק י"ב

השליחות במרוקו והמזרח 301

להחזיר עטרה ליושנה

נשא את הדור על כתפיו כאשר ישא האומן את היונק • "והכל נעשה באמצעות שליחים נאמנים
חברת חב"ד ליובאוויטש" • "לייסד מוסדות בשוים שלא ילכדו לרשות הכפירה" • השליחות
לקזבלנקה • "זפרצת ימה וקדמה" • אגאדיר • מידלת וצפרו • מתארח בביתו של רבי מאיר
אבוחצירא • דשמים ממסע בערי מרוקו בשנת תשי"ב • מהפכה שקטה בחיי הרוח של יהדות
מרוקו • דמות חדשה של 'תמים' מרוקאי המוסר נפשו על קדשי ישראל • מה היה אילוז ח"ו
לא היו מוסדות חב"ד במקומות אלו? • תודת נצח לרבי מליובאוויטש

פרק י"ג

ממזרח שמש עד מבוא 323

יהדות המזרח במשנתו של הרבי מליובאוויטש

המבנה המשותף בין יהדות המזרח והחסידות • הבעל שם טוב וה"אור החיים" הקדוש •
העבודה במרוקו שייך לחתני שליט"א • שאשכנזים וספרדים יהיו דבר אחד! • יהדות מרוקו
היו ברמה גבוהה מאשר יהדות רוסיה • במרוקו ענף התורה היה בהצלחה רבה ובהפצה גדולה

מיזוג העדות

צמצום הפערים בין העדות מהנקודות העיקריות בפעילות חב"ד + אלפי שידוכים נעשו בין ספרדים לאשכנזים והזיווגים עלו יפה + מוכרח הדבר להפסיק את האפליה כלפי הספרדים + לדאוג בחוק בכנסת שהספרדים יוכלו להינשא מוקדם + הספרדים צמודים הם בליבי

לדאוג ליוצאי מדוקו בארץ ישראל

לחפש במדן חניכי מוסדות חב"ד במדוקו + כמה מילדי מדוקו נקלטו במוסד? + כפר-חב"ד חדש ליוצאי מדוקו + לא באנו לחדש אלא לחזק - אצל הספרדים היה מקובל הלימוד בספרי קבלה + תלמידי הבעש"ט הפיצו חסידות אצל הספרדים + הדרך לפעול על תלמידים ממדוקו על ידי סיפורי צדיקים + מוכשרים הם ביותר מצד היראת שמים והתקשורתם לקבלה ואמונת צדיקים + יש בידם לעשות במדוקו וטונים 300 אלף חסידי הבעש"ט ורבינו חזקן + חיבה יתירה מחכמי הספרדים לתורת הנסתר + מאז ומתמיד היה לספרדים קביעות עתים ללימוד פנימיות התורה + זכות מוצאו שהוא מגזע הספרדים שמאז ומקדם התעסקו בפנימיות התורה + קול קודא משותף לרבנים הספרדים והאשכנזים ללימוד פנימיות התורה

לשמור על מנהגי אבות!

לא להתערב במנהגים המקובלים אצל הספרדים + לא לשנות את המבטא הספרדי בתפילה - אל תשנו מנהג אבותיכם + קבלתי תלונות מכמה מהספרדים שאינם מבינים אידיש + שומרות בגאווה על המסורות הספרדיות + "וכלשון הספרדים יראה כהן בציון"

פרק י"ד

אגרות המלך 343

מכתבי קודש מהרבי מליובאוויטש לצדיקי בית אבוחצירא

רבי אברהם אבוחצירא 345

מילוי שליחותו מתוך שמחה

הרה"ק הבבא סאלי 347

השפעתו בארץ הקודש להשפיע שלא יפלו ברשת חינוך של הפקר ר"ל + שלילת נסיעתו לארצות הברית וחובת הישארותו בארץ ישראל ולהשתמש באוצרות המלכים שנמסרו לו + איש כללי ומנהיג בישראל אשר אלפים נשמעים לקולו + אחינו הספרדים צמאים ומשתוקקים לקבל הוראות בעבודת ה' וקבלת עול מלכות שמים + להשתמש בכשרונות והסגולות שחננו ה' ללחום מלחמת ה' + חובת השעה לכבוש ביד חזקה את כל הדור הצעיר + ברכת כתיבה וחתימה טובה + לקבוע מושבו במקום שאין בו תורה להקדיש כוחותיו לגדור גדר + מאד נצטערתי מהשמועה על פטירת בנו מו"ה מאיר ע"ה

הרה"ק רבי מאיר אבוחצירא 356

חיזוק היהדות בעירו והזכרת שמו ובני ביתו על הציון + גדולה ביותר ההתקשרות על ידי השתתפות בעבודתו הקדושה של נשיאנו + סדר הבריאה ותכלית בריאת העולם להאיר את

אפלת העולם על ידי תורה ומצוות + מכתב כללי שהרבי מליובאוויטש צירף למכתב ששלח לבבא מאיר מכ"ה אלול תש"י + מרא דאתרא בעל הבית על המקום, לחזק ולהגדיל ה"תלמוד תורה" + ישתמש בהשפעתו הגדולה לחזק ולהגדיל התלמוד תורה + מכתב הרה"ק רבי מאיר אבוחצירא לכ"ק אדמו"ר מליובאוויטש + "אשרינו שזכינו לאודות קדושים המשמחים אלקים ואנשים" + "שזכינו לדיחו דברות קודשו מלהבות אש דברי אלקים חיים" + ישמחני אודות הגדלת מוסדות התורה ותורה על הספר מחשוף הלבן ששלח + תשורתו היקרה תואר פני רבי יעקב אבוחצירא והבשורה הטובה בהולדת בנו דוד חי + ברכתי להצלחה מופלגה במקומו החדש לכהן פאר בתור מרא דאתרא + נעם לי שהשתתף בהתוועדות חג הגאולה, לפתוח פתח בחודה של מחט והקב"ה פותח פתחו של אולם + ברכת שנה טובה

האדמו"ר הגה"צ רבי דוד אבוחצירא 373

פתיחת מרכז חב"ד בנהדיה בטח מנצלים כל יכולתם לנהל קהילתם הקדושה על מבעי תורתנו הקדושה

הגאון רבי ישר אדרעי 375

תשואות חן על הבשורה בכתיבת ספר תורה הכללי בנתיבות + ימי חנוכה מאירים ושמחים ולהצלחה רבה וגדולה בעבודתם הקדושה

הגאון הצדיק רבי עמינדב מכלוף קדיספין 377

יש להתייעץ יותר פרטים אודות ההצעה ממרא דאתרא - נהנתי מהגדלת התלמוד תורה אשר בו עובד בקודש + מעלין בקודש, לא להסתפק במצב הקיים ולהוסיף, נתנו כוחות לכך מהקב"ה + בטח מעורר את משתתפי ההתוועדות בעניני תורה ומצוה - לעורר את גיסו שיחי' בתורת החסידות והדרכותיה + מוכתר במעלות ומדות תרומיות, מפורסם בתורתו ויראתו + צילומי אגרות קודש מתוך הפרק אגרות המלך

חכמי המזרח והרבי מליובאוויטש 389

הגה"צ רבי אברהם אבוחצירא 390

ה'בבא הנא' + הקשרים עם הרבי + מילוי שליחותו מתוך שמחה

הגה"צ האדמו"ר רבי אליהו אבוחצירא 394

נשתנו פניו לבלי הכר בשבת קודש

הגה"צ המקובל רבי יודם אברג'ל 396

למד במוסדות חב"ד בברוש + החל למסור שיעורים בהוראת הרבי + הדפיס סדרת ספרים על התניא + מדברי רבי יודם אברג'ל על ספר התניא

הגאון המקובל הראשון לציון מרן רבי מרדכי אליהו 400

ביקוריו אצל הרבי + שכינה מדברת מתוך גרונו + אתה תדליק את המנורה הקדושה + אשרי חלקם של הספרדים שנושאים בפנים כל יום + "כבוד הראשון לציון, לפני תיקון חצות או אחרי תיקון חצות?" + קדוש במלאך ה' צבאות + הרבנים הראשיים צריכים לדרוש משיח + "תורת כהן ותורת הראשון לציון" + ברכת שהחיינו על ביאת המשיח + הקב"ה יתחשב בהחלטת הציבור + תמיכה בפעילות ומאבקי הרבי + ההערצה לרבי ללא גבולות

הגה"צ רבי שלמה אצאייג 414

החזקת היהדות מסייעתו ובפרט בעיד דברו שם ספונים צדיקים מדורות קודמים + לימוד דברי אגדה ומוסר ובבקשתו נשלח לו ספר תניא ועוד

הגה"צ רבי אליהו בן מלכא 417

ברכה לכל המשתתפים בעבודת הקודש במוסדות אהלי יוסף יצחק במדוק

הגאון רבי דוד בנבארון 419

חינוך על טהרת הקודש

הגאון המקובל רבי יהודה גץ 422

"יוסף בשמירה על הקודש ובפרט בכותל המערבי" + הרבי דוחה את הרעיון לציפוי הכותל – בשפותחים סדק קטן בכותל קשה במאוד לסתמו

הגאון המקובל רבי עובדיה הדאיה זצוק"ל 426

ספריו + קשריו עם חב"ד + תודה חמה על המתנה שבו נתאחדו חלק הגליא וחלק הסתים של התורה

הגאון הגדול רבי שאול אבן דנאן 431

נהניתי לקבל פרישת שלום מעבודתם הטובה של מוסדות אהלי יוסף יצחק + אם יכבד עליהם לשלם אצווה לשלוח להם חניס את ספרי הבית יוסף והרמב"ם + ביחד עם כל אחינו דמדוקן מבכים את השריפה אשר שרף ה' בקהלה קדישא אגאדיד

רבי אברהם חזן 435

הרבי משתתף בהוצאות הסתדרות האסירים הצעירים המשתקמים בשיבות

חכם רחמים חי חזיתת הכהן זצוק"ל 438

בקשה לבריאותו ובריאות בתו

רבי פנחס טולידאנו 442

מסורת הספרדים קביעות עתים בפנימיות התורה ובטח ממשיכים הרבנים ומנהיגי הקהילה במסורת זו

הגאון הגדול רבי דפאל ברוך טולידאנו 444

תולדות חייו • פעולותיו בישראל • הנצחתו • חיבוריו • קשריו עם כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש • בשורה משמחת שדואג לזיוה עבור רבי בנימין גורדצקי • להבטיח בהתמסדות הכי גדולה חינוך כשר לכל הילדים והילדות שבזה תלוי עמנו • תקוה שיעלה ביד כת"ר ובידינו מכאן לעסוק בהפצת התורה במחנה הטהור • בטח ישמחני בהגדלת מוסדות התורה אהלי יוסף יצחק אשר במחנה הטהור • על ההורים להגיב במחאה חריפה נגד אלו הקמים אל נפש בניהם ובנותיהם להפרידם ממקור מים חיים • יעזור השי"ת שכל ההשתדלויות בענינים של חיזוק היהדות והפצתה יהיו בהצלחה ובלי קישוים • מוכרחני להביע צערי שעזב את מדוקו - להשפיע על הרבנים במדוקו לעמוד על המשמר של צאן מרעיתם לנהלם על חיי תורה ומצוות • למסור רפואה שלימה לרב טולידנו • הרב טולידנו מבקש שנפתח מקלט למאות ילדים שיתחנכו על טהרת הקודש

הראשון לציון מרן הגאון רבי עובדיה יוסף זצ"ל 457

מתולדותיו

הקשרים במהלך השנים עם כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש

השליח שהתבקש ללוות את הרב עובדיה במסעותיו באירופה • "להעביר לרב עובדיה את שו"ת צמח צדק" • הרבי הורה להדפיס את השיחה עם המקור לשו"ת יחזה דעת • "וכבר האדמו"ר מליובאוויטש פרסם חוות דעת אצל רבני ארץ הקודש" • אין דור יתום שכבוד גאונו שרוי בתוכו • ראש גולת אריאל • לימוד הדמב"ם בכלל כל השונה הלכות בכל יום • הרב עובדיה שלח לאדמו"ר מליובאוויטש את ספריו • בוצינא קדישא פאר הדור • העדות של האדמו"ר ליובאוויטש על ספרי הרב עובדיה • "להעביר לצדיק המפורסם פאר הדור שיעתיר עבור בלתי"

הגאון הגדול רבי יעקב יוסף 470

תולדות חייו • כחסידי לרבו • זכות הרבים מסייעת • ההוראה מהרבי שהצילה נערה • במערכה על שלימות ארץ הקודש • תפארת שבתפארת

הגאון המקובל רבי יצחק בדורי 476

מופת הדור גאון ישראל וקודשו • אין כמוהו בכל העולם לקידוש לבבות בני ישראל לאבינו שבשמיים • צדיק יסוד עולם אוהב ואהוב כל אחינו בני ישראל • "בדורי" מורה על השפעה בכל כדור הארץ • מכתב להסתלקות הרבנית • והריני שולח לו קמיע בסף

הגה"צ רבי מצליח מאזוז הי"ד 485

רבי מצליח שולח לדבי מליובאוויטש הזמנה לחתונת בנו רבי מאיר + ברכת הרבי לחתונת רבי מאיר מאזוז שליט"א + משרת דבנות לחתנו

הגאון האדיר מרן רבי מאיר מאזוז 490

תולדות חייו + כמה גדולים מעשי חייא שעשה שלא תשותכח תורה מישראל + התפלל עלי בערב ראש השנה ונושעתי + הרבי עמד עשר שעות רצופות בגיל 89 להתפלל על כלל ישראל + מהתגוננות למלחמת תנופה + הרבי צפה למרחוק מה יקרה אם יחזירו שטחים + הרבי בדרך "דפואה קרובה" ואחרי שבוע פקחה את עיניה והחלה לדבר + נתן לה במתנה עשר שנות חיים + מספריו

הגה"צ מרן רבי יהושע מאמאן 498

הרבי משגר לו את ספרי השדי חמד + ברכה לראיה בעיניים שהחזיקה למעלה משישים שנה! + ובוודאי למותר לעורר לדכונותיה על מאמר רבותינו ז"ל שיון לקידוש ולהבדלה הוא סגולה למאור עיניו של אדם. + חייב אדם לצאת מעניינים המגבילים את האדם בעבודת הבורא ולעלות מדרגא לדרגא

הגאון הגדול מרן רבי שלום משאש 503

הרבי מליובאוויטש שלח לי הרבה ספרים + הייתי שולח לו בקבוק יין משובח שעל ידו ישפיע עלינו שפע ברכה + והכל נעשה באמצעות שליחים נאמנים חברת חב"ד ליובאוויטש + "הגידו לי את כל תוקף מעשיו הכבירים, וגודל חביבותו אלי" + הנני מקבל ידיעות טובות על הסיוע וההשתתפות בעבודתנו הקדושה בחינוך הכשר במדינה + "הימים שעשיתי במחיצתו של הרבי לא ימחו מזכרוני" + רבים צדיכים לכבוד תורתו ובוודאי ימשיך לנהל קהילא קדישא שלו והמדינה כולה במקומו עתה + הרבי שלח אלי שליח להיות בטוח שאני לא עוזב את מרוקו + שמו הגדול בוקע ועולה מסוף העולם ועד סופו

אגרות הרבי מליובאוויטש לגאון רבי שלום מאשאש

כפי בקשתו שלוח לכבוד תורתו תניא, שולחן ערוך דבנו הזקן וספר המאמרים קיץ ת"ש + תורת החסידות אינה ירושת חסידים או מפלגה כי אם מורשה לכל עם ישראל + בהיותי מחר על הציון בבקשתו אזכירו ואת משפחתו ובפרט את בתו לזיווג טוב בקרוב + קבלתי בקשת ברכה עבור בנו מימון ובעגלא דידן יבשר כבוד תורתו טוב הנראה והנגלה + מילוי תפקידו מתוך שמחה + אמר ליבי להביע רגשי לבבי לכת"ד בעד הסיוע לפעולות המתנהלות ברוחו של בעל ההילולא + והגידו לי את כל תוקף מעשיו הכבירים וגודל חביבותו אלי + היהדות בעירו ובכל המדינה והמדינות הסמוכות צדיכים לו ולא יתכן להשאירן כצאן ללא דועה + גם את ספר התניא המתורגם מחדש לערבית עשה רושם גדול בקהלתנו, וכל העם לומדים בו בחשק נפלא

הגאון רבי יצחק ניסים.....522

גודל הסיפוק הרוחני שאין נכון הדבר שהתקבל היתר מהרבנות לנסיעה באוניות בשבת + מענה "צים" חלקי בלבד + לעורר את הרבנים בארץ הקודש לייחד דיבור על בעל ההילולא הבעל שם טוב הקדוש + שנת המאנים להסתלקות הבעש"ט לנצל את שעת הכושר לתעמולה לזכרו ולאישינותו + לסייע לרב בדוידה לכהן ברב בשכונם גבעתיים + אסיפת רבנים עולמית כרוכה בסכנה לדת ותורה ומצוות – כל גדולי ישראל התנגדו לאסיפות כאלו

הגאון הגדול רבי בן-ציון מאיר חי עוזיאל.....539

להביא בדיונים בספרו מתורת הקבלה והחסידות + אין לצטט ספרי משכילים גם אם חולקים עליהם + בידעי חיבת הקדש שכבוד הדרת גאונו שי' דוחש לדברי תורה ושיחות קדש של ב"ק מורי וחמי אדמו"ר + חיבה יתרה נודעת מחכמי הספרדים ורבניהם לתורת הנסתר, ובימינו אלה לא רק שאין לכסות הדברים, אלא אדרבה מצוה לגלותם

הגאון הגדול רבי יהודה צדקה.....546

הצלחתו היא הצלת כלל ישראל + זכה רבות בשנים להגביר חיילים לתורה בדרכו בקודש בכל קצוי תבל + הזכרתי דברי קדשו בפרשת ויצא + יום זה נרשם בהיסטוריה שזכה שיוולד בו ב"ק האדמו"ר אשר זכה להנהיג את עם ישראל בכל ארצות פזוריו + יגיע כפיך כי תאכל אשריך וטוב לך + "קיים במשך שנים רבות את הוראת המשנה והעמידו תלמידים הרבה" + "מורה לו על העבר שהתפלל עלי וב"ה נושעתי"

הגאון רבי יוסף שרביט.....554

אין להתרשם כלל בקשיים בהחזקת היהדות, להוסיף אומץ במלחמתה של תורה ומצוות

הגאון רבי שבתאי בן-ציון אטון.....557

הפצת יהדות בלי להתחשב עם הקשיים עד מסירות נפש

הגאון רבי יחזקאל הכהן.....559

התלבשות המדות בעולם הזה

הגאון רבי יוסף קאפח.....562

שמחתי באומרים לי שמוציא ספר הרמב"ם על פי כתבי יד + שמחת חג המצות במשך השנה + הצגת הגרסאות שבכתבי הרמב"ם + קבלת ברכה לסיום חיבורו + זכות הרבים מסייעתו + קבלת התורה בשמחה ובפנימיות

- הגאון רבי יהודה שיטריט** 569
 בבקשתו הזכרתיו על הציון הקדוש אף שלא כתב שם האם + אי אפשר לעזוב את מרוקו כדי
 לחפש עניינים אחרים + ההרחבה של מנהל עדה בישראל תפעל הרחבה על כל ענייני היהדות
 בקהילתו
- הגאון רבי דוד עובדיה** 574
 עניין העלייה שבפטירה ואבלות בשביל עליה יותר נעלית לאחר מכן + העדות לספר אביו
 "ישמח לבב" + לימוד מתוך יראת-שמים
- הגאון רבי יצחק כלבא (חליבה)** 579
 גודל הזכות והאחריות לחזק ולהפיץ תורה והמצוות
- הגאון הגדול רבי שושן הכהן** 581
 צויתי לתת להם מקופתנו חמישים אלף פרנק
- הגאון רבי שמעון חליואה** 583
 ביסוס יהדות אמיתית ללא פשרות
- המקובל הגאון רבי יעקב קצין** 585
 הגאולה תלויה בלימוד פנימיות התורה + יבשר טוב מרפואתו הקרובה וגם שלימה + שלוש
 נקודות בהפצת התורה א. משתשקע החמה ב. מבחוץ ג. מוסיף והולך
- הגאון רבי יצחק משה שחיבר** 589
 מציאת מדריך רוחני לקהילתם
- דשימת ספרים ומקודות** 592